

Raadsvoorstel

Onderwerp : Kadernota 2027-2030 Laborijn
Portefeuillehouder : J.C. Wikkerink
Thema Raadsprogramma : 3. Sociaal Domein

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten

- 1. Geen zienswijze in te dienen op de kadernota Laborijn 2027-2030.

Waarom dit besluit nemen

- Als onderdeel van de reguliere planning & control cyclus zendt het dagelijks bestuur (DB) van Laborijn jaarlijks een kadernota aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling. Deze nota bevat de financiële en beleidsmatige kaders voor de periode 2027 tot en met 2030. De kadernota vormt de opmaat voor de begroting en meerjarenraming, waarin de effecten van de beschreven ontwikkelingen verwerkt worden.

De kadernota Laborijn 2027-2030 bevat inhoudelijke inbreng van de GR-gemeenten en de financiële kaders die in 2024 door de gemeenteraad zijn meegegeven aan Laborijn, met een kleine aanpassing. Gelet op het financieel onzekere meerjarenperspectief waar gemeenten nog steeds mee te maken hebben is deze zienswijze van de raden nog steeds van toepassing. Dit biedt duidelijke kaders voor de begroting 2027.

De gemeenteraad wordt geadviseerd geen zienswijze in te dienen op de Kadernota Laborijn 2027-2030.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

De gemeente Aalten heeft de uitvoering van de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening en de Wet Inburgering ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling

- Laborijn. Volgens artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling Laborijn zendt het DB de kadernota ieder jaar voor 30 april aan de gemeenteraad, waarna de raad in de gelegenheid is om een zienswijze kenbaar te maken.

Argumenten

1.1. Met het aanbieden van de kadernota 2027-2030 voldoet Laborijn aan de vereisten in de gemeenschappelijke regeling.

- Op grond van de gemeenschappelijke regeling Laborijn zendt het DB van Laborijn de kadernota voor 30 april voor een zienswijze aan de gemeenteraad. Dit is volgens artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling.

1.2. De kadernota bevat de inbreng van de GR-gemeenten en een beschrijving van trends en ontwikkelingen die gebruikt gaan worden bij het opstellen van de ontwerpbegroting en de meerjarenraming.

De kadernota biedt een mooi overzicht van de actuele ontwikkelingen binnen en rondom Laborijn. Net als vorig jaar, is de inhoud van de eerste paragrafen van hoofdstuk 1 door de GR-gemeenten aan Laborijn meegegeven. In de eerste paragraaf staan de kernwaarden en de leidende principes die de kaders vormen voor de uitvoering in het Sociaal domein. Ook het wettelijk kader is benoemd en dit leidt tot de basisopdracht die de GR-gemeenten meegeven aan Laborijn: 'Laborijn helpt inwoners aan betaald werk en als dat (nog) niet lukt biedt Laborijn ondersteuning bij ontwikkelstappen om te participeren in de samenleving.'

Wat dit jaar is toegevoegd aan deze paragraaf door GR-gemeenten is 'de slag naar de uitvoering'. Om echt impact te maken, is het belangrijk dat we niet alleen op papier zetten wat de gewenste ontwikkelingen zijn. Het moet ook landen bij de professionals in de uitvoering die dagelijks in contact staan met de inwoner. Dit geldt niet alleen voor de professionals van Laborijn, maar ook voor de Wmo- en Jeugdconsulenten van de gemeenten Aalten en Doetinchem. In 2026 geeft de gemeente Aalten hier uitvoering aan door samen met Laborijn op te trekken bij projecten zoals Sterke lokale teams, Simpel switchen en Toegang. De beweging die we willen maken is een integrale en laagdrempelige dienstverlening voor onze inwoners in het Sociaal domein.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de transformatieopgave die de komende jaren centraal staat: de toekomstbestendigheid van het sociaal ontwikkelbedrijf. Sinds de ingang van de Participatiewet in 2015 zit Laborijn in een meerjarige, langdurige transitie, waarin de huidige Wsw geleidelijk wordt vervangen door een steeds grotere, nieuwe doelgroep met een arbeidsbeperking. De middelen die voor de nieuwe doelgroep vanuit de Rijksoverheid beschikbaar zijn, zijn een stuk lager dan voorheen onder de Wsw. De strategische keuzes die de komende jaren moeten worden gemaakt hangen samen met de maatschappelijke opgave van de Participatiewet, de Wet Inburgering en de afbouw van de Wsw, de positie van Laborijn in het Sociaal domein van gemeenten en de financiële houdbaarheid. In 2026 wordt er gewerkt aan een lange termijn visie in samenwerking met experts vanuit het landelijk adviesteam van het ministerie van SZW. De vraag die centraal staat is of de huidige koers van Laborijn toekomstbestendig is en er wordt een financiële doorrekening gemaakt. Als dit in kaart is gebracht kan hier op ingespeeld worden de komende jaren.

1.3. De financiële kaders die in 2024 door uw gemeenteraad bij de kadernota 2025-2029 zijn meegegeven aan Laborijn, zijn met een kleine aanpassing opgenomen in de kadernota 2027-2030 en worden daarmee bestendigd.

In paragraaf 1.2. van de kadernota staan de drie financiële kaders die in 2024 door uw raad kenbaar zijn gemaakt aan Laborijn. Gelet op het vooruitgeschoven ravijnjaar en het financieel onzekere meerjarenperspectief waar gemeenten nog steeds mee te maken hebben is deze zienswijze van uw raad nog steeds van toepassing. Alleen kader 2 is herzien. Dat 'de uitvoeringskosten zoveel mogelijk beperkt moeten worden' is nog steeds van kracht. De toevoeging dat er geen beleid mag komen als dat tot toename van de uitvoeringskosten leidt is losgelaten. Dat kader is afgelopen jaren in de praktijk niet realistisch en toepasbaar gebleken. Het is van belang om vanuit de maatschappelijke ontwikkelingen te blijven redeneren en te kijken wat inwoners nodig hebben. Nieuwe beleidskeuzes leiden soms tot hogere uitvoeringslasten. Deze beleidskeuzes worden zorgvuldig gemaakt. Kader 16 van de nota is daaraan gerelateerd. De afspraak is gemaakt dat een inhoudelijk goede en financieel gezonde businesscase op de lange termijn voordelig is om activiteiten duurzaam te borgen in de basisopdracht. De hogere uitvoeringskosten moeten altijd opwegen tegen de baten en daarom is kader 2 hierop aangepast.

Kanttekeningen

1.1. *De cijfers in het financiële hoofdstuk van de kadernota zijn nog niet definitief*

Deze nota bevat de financiële en beleidsmatige kaders voor de periode 2027 tot en met 2030. De kadernota vormt de opmaat voor de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030, waarin de effecten van de beschreven ontwikkelingen verwerkt worden. De financiële cijfers die nu in de kadernota staan zijn indicatief en nog niet definitief. De financiële uitwerking vindt zijn beslag in de 1^e begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 van de gemeenschappelijke regeling Laborijn.

Is er draagvlak voor dit besluit?

Het advies is om geen zienswijze in te dienen. De financiële kaders die in 2024 zijn meegegeven door uw raad zijn, met een kleine aanpassing, opgenomen in de kadernota Laborijn 2027-2030. Het is aan uw raad om te beoordelen of u dit advies wilt opvolgen of alsnog een zienswijze wilt indienen.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

BUIG

Het resultaat op het BUIG budget is sterk afhankelijk van de verdeling van het landelijke macrobudget. In september 2025 heeft het Rijk het voorlopig budget voor 2026 vastgesteld. Gedurende 2026 wordt dit budget nog bijgesteld middels het 'nader voorlopig budget 2026' in het voorjaar en de definitieve toekenning in september 2026.

Re-integratiemiddelen en beschut werk

Laborijn ontvangt vanuit de gemeente de re-integratiemiddelen op basis van een indexatie van het budget van het afgelopen jaar. Laborijn zet de (in de afgelopen jaren opgebouwde) bestemmingsreserve re-integratie in om de kosten te dekken. De verwachting is dat vanaf 2030 het geïndexeerde budget onvoldoende is om het huidige ambitieniveau te handhaven. Het gevolg hiervan is dat de re-integratie en participatie activiteiten verminderd moeten worden om binnen het financiële kader te blijven wanneer er niet meer re-integratiemiddelen beschikbaar worden gesteld.

De middelen voor beschut werk worden door het Rijk aan de gemeenten beschikbaar gesteld via de integratie uitkering Participatie. Deze middelen zijn gebaseerd op basis van de taakstelling beschut werk. Door een wetswijziging zijn deze middelen t/m 2027 kortdurend verhoogd. Vanaf 2028 worden deze middelen overgebracht van de integratie uitkering Participatie naar het BUIG budget.

Wsw

In de tabel is te zien dat de Rijksbijdrage van de Wsw afneemt. Dit komt voornamelijk door pensionering, arbeidsongeschiktheid en overlijden. Bij het opmaken van de begroting 2027 – 2030 zal het totale Wsw-resultaat worden doorgerekend.

Inburgering

Voor de financiering van de inburgeringsvoorziening ontvangt de gemeente een uitkering via de SPUK (Specifieke Uitkering). Deze middelen worden één op één overgemaakt naar Laborijn voor de uitvoering.

Sociale infrastructuur

In de kadernota is ook het impulsbudget sociale infrastructuur verwerkt. De gemeente ontvangt via de integratie uitkering Participatie middelen die één op één overgemaakt worden naar Laborijn.

Overhead

De prijsontwikkeling voor overhead zijn gebaseerd op de prijsontwikkeling van het BBP. Hierbij wordt ook uitgegaan van de bekende cao-afspraken en ramingen van de ontwikkelingen in de sociale lasten.

Samenvattende prognose bijdrage per gemeente Aalten (x €1.000)	Vastgestelde begroting 2026	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Inkomenszekerheid						
BUIG budget	6.523	6.275	6.350	6.480	6.629	6.790
Resultaat op BUIG budget	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Bijzondere bijstand**	60	60	62	64	66	68
Individuele Inkomensvoet**	113	113	116	119	122	125
Studietoelagen**	35	35	38	41	43	45
Bbz kapitaalverstrekkingen**	13	13	13	7	2	2
Tozo**	-23	-23	-23	-3	-2	-2
Mensontwikkeling						
Re-integratiemiddelen	412	412	421	432	442	453
Beschut werk	139	180	193	166	176	188
Wsw						
Rijksbijdrage	6.105	6.306	6.047	5.628	5.217	4.833
Inburgering						
Spuk incl. onderwijsroute*	577	577	577	577	577	pm
Impulsmiddelen sociaal ontwikkelbedrijven***	-	-	-	-	-	-
Rijksbijdrage sociale infrastructuur	35	36	38	41	44	47
Overhead*	2.709	2.709	2.865	3.149	3.306	pm
Raming totaal	16.698	16.692	16.697	16.701	16.623	pm

* = bedragen op basis van vastgestelde begroting 2026-2029. De bedragen moeten nog worden geüpdatet en voor 2030 opnieuw berekend.

** = bedragen op basis van prognose 2025

*** = bedragen via gemeente Doetinchem als centrumgemeente

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

- Nadat de raad besloten heeft over dit raadsvoorstel, zal dit raadsbesluit kenbaar gemaakt worden aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Laborijn.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

Het dagelijks bestuur van Laborijn verzamelt alle eventueel ingediende zienswijzen van de drie deelnemende gemeenten. Voorafgaande aan het nemen van het besluit over de kadernota door het algemeen bestuur, stelt het dagelijks bestuur, de raden van de deelnemende gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. Het algemeen bestuur van Laborijn neemt, alles overwegende, daarna een definitief besluit op de Kadernota 2027-2030.

Wat gaat er gebeuren?

Met inachtneming van de ingediende zienswijzen uit de drie deelnemende gemeenten neemt het algemeen bestuur een besluit voor de Kadernota 2027-2030.

Wie gaat het doen?

Algemeen bestuur
Laborijn

Wanneer?

Juli 2026

Bijlagen

- 1. Aanbiedingsbrief Kadernota 2027 – 2030 GR Laborijn
- 2. Kadernota 2027 – 2030 Laborijn

Aalten, 21 april 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester